23.11.2022

VN/26827/2020-PLM-11

Yleissihteeri Christian Perheentupa

Turvallisuuskomitean sihteeristön lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain, valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain ja etuostolain 1 §:n muuttamisesta

Puolustusvaliokunta on pyytänyt Turvallisuuskomitean sihteeristön lausuntoa Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain, valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain ja etuostolain 1 §:n muuttamisesta. VN:n asetuksessa Turvallisuuskomiteasta (77/2013) todetaan, että Puolustusministeriön yhteydessä toimii Turvallisuuskomitea, joka avustaa valtioneuvostoa ja ministeriöitä. Komitea on kokonaisturvallisuuden alalla toimiva varautumisen pysyvä yhteistoimintaelin ja tarvittaessa häiriötilanteissa asiantuntijaelin – käytännössä se on ainoa varautumisen pysyvä yhteistoimintaelin, jossa huomioidaan koko yhteiskuntamme turvallisuusnäkökulma (viranomaiset, elinkeinoelämä, järjestöt ja kansalaiset myös alue- ja paikallistasolla sekä kansainvälisesti).

Turvallisuuskomitean sihteeristö näkee nyt esitettävät muutokset tarpeellisina ja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen kannalta hyödyllisinä. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen tapahtuu Suomessa kokonaisturvallisuuden periaatteita noudattaen. Nyt esityksessä tehtävät muutokset mahdollistavat entistä paremmin viranomaisten välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon. Lisäksi käyttötarkoituksen ilmoittamiseen, myötävaikuttamisvelvoitteen ja rahoitukseen liittyvien kohtien muutosten voidaan katsoa lisäävän lain ennaltaehkäisevää vaikutusta.

Etu-ostolakiin tehtävillä muutoksilla niin ikään olisi viranomaisten toimintaa tehostava vaikutus. Lisäksi etuosto-oikeuden käytön pidentämisaika mahdollistaisi monipuolisemman valmistelun ja kokonaisturvallisuusmallin mukaisen yhteistyön eri toimijoiden välillä. Etuosto-oikeuden suojaetäisyyksien liiallinen kasvattaminen toisaalta saattaisi haitata edellä mainittuja seikkoja kuormittamalla valmistelukoneistoa liiaksi suhteessa käytössä oleviin resursseihin.

Turvallisuuskomitean sihteeristön näkökulmasta nyt kyseessä olevan lain tehokas käyttö edellyttää myös entistä parempaa yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kytköksissä olevien tekijöiden tunnistamista. Kriittisen infrastruktuurin fyysisten kohteiden lisäksi tulee tunnistaa myös kriittiset toiminnot. Suojattavien kohteiden listaamisen ja määrittelemisen osalta on jo vuosikymmenten ajan tehty tunnistamistyötä, mutta yhteiskunnan tultua yhä keskinäisriippuvaisemmaksi on välttämätöntä tehostaa kokonaisturvallisuusmallin mukaisesti yhteistyötä viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten välillä. Tämä tarve huomioidaan myös käynnissä olevassa Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivitystyössä. Ei riitä, että kukin toimija määrittelee suojattavat toiminnot vain omalta kannaltaan vaan on kyettävä arvioimaan kokonaisvaikutuksia, niin häiriötilanteissa, laaja-alaisen vaikuttamisen tapauksessa tai poikkeusoloissa.

Tunnistettuja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisiä järjestelmiä ja toimintoja on kyettävä suojaamaan monipuolisesti. On pyrittävä mahdollisimman kattavaan kohteiden tunnistamiseen, niiden jatkuvuuden hallinnan ennakoivaan suunnitteluun sekä haavoittuvimpien kohteiden riskin hajauttamiseen. Turvallisuuskomitean sihteeristön näkökulmasta nyt esitettävät muutokset kyseessä oleviin lakeihin mahdollistavat yhdessä kokonaisturvallisuuden toimintamallin hyödyntämisen kanssa entistä paremman yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen suojaamisen ja ovat näin ollen etenkin nykyisen kaltaisessa turvallisuustilanteessa tarpeellisia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
tk@turvallisuuskomitea.fi
www.turvallisuuskomitea.fi